

**17 ianuarie 2017**

**mun. Chișinău**

Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție în următoarea componență:

Președinte:

Nicolae Gordilă

Judecători:

Liliana Catan

Iurie Diaconu

Elena Covalenco

Ion Guzun

a judecat în ședință, fără participarea părților, recursul ordinar declarat de procurorul în Procuratura de Circumscripție Chișinău, Sergiu Brigai, prin care se solicită casarea deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 10 octombrie 2016, în cauza penală în privința lui

*Leu Victor Igor*, născut la 24.03.1994,  
originar și domiciliat în sat. Bulboaca, r-nul  
Anenii Noi,

***Termenii de examinare a cauzei:***

*Prima instanță: 26.07.2016 - 18.08.2016;*

*Instanța de apel: 14.09.2016 - 10.10.2016;*

*Instanța de recurs: 24.11.2016 - 17.01.2017.*

**C O N S T A T Ă :**

**1.** Prin sentința Judecătoriei Anenii Noi din 18 august 2016, cauza fiind examinată în baza art. 364<sup>1</sup> Cod de procedură penală, Leu Victor a fost recunoscut vinovat și condamnat în baza art. 201<sup>1</sup> alin.(1) Cod penal, fiindu-i stabilită pedeapsă sub formă de închisoare pe termen de 1 (unu) an, cu ispășirea acesteia în penitenciar de tip semiînchis.

În temeiul art. 84 alin.(4) Cod penal, pentru concurs de infracțiuni, la pedeapsa stabilită inculpatului, s-a adăugat total partea neexecutată a pedepsei stabilite prin sentința Judecătoriei Anenii Noi din 31.03.2016, fiindu-i stabilită definitiv pedeapsa de 3 (trei) ani închisoare cu ispășirea în penitenciar de tip semiînchis.

În baza art. 103 Cod penal, concomitent cu executarea pedepsei, Leu Victor a fost supus unui tratament medical forțat antihipertensiv, sedativ, rezorbitiv împotriva alcoolemiei cu supravegherea psihiatrului din penitenciar.

S-a dispus încasarea de la Leu Victor în beneficiul statului a cheltuielilor de judecată suportate la urmărirea penală în valoare de 1 108 (o mie o sută opt) lei.

**2.** Pentru a pronunța sentința, instanța de fond a constatat că, Leu Victor, la 17.02.2016, aproximativ ora 00:30, aflându-se în domiciliul din sat. Bulboaca, r-nul Anenii Noi, fiind în stare de ebrietate alcoolică, urmărind scopul intimidării victimei și

aplicării violenței fizice, suferințelor psihice și prejudiciului moral în privința mamei Leu Maria, sub pretextul că aceasta refuză de a-i da bani în sumă de 30 lei pentru a procura alcool, a inițiat cu ea un conflict și întru demonstrarea supremației sale fizice, în timpul certții s-a exprimat cu cuvinte necenzurate în adresa acesteia totodată și vandalizând locuința, i-a aplicat lovituri cu palmele, pumnii și picioarele peste toată suprafața corpului Mariei Leu cauzându-i conform raportului de expertiză medico-legală nr. 041/D din 25.03.2016 un edem posttraumatic în regiunea feții și o echimoză în regiunea piciorului stâng, care se califică ca vătămare corporală neînsemnată, a doborât-o la pământ aplicând în continuare lovituri, apoi a luat cuțitul și ciocanul, obiecte periculoase pentru viața și sănătatea persoanei, cu care demonstrativ a început a o amenința cu răfuială fizică, cauzându-i astfel prin comportamentul său victimei Maria Leu suferințe fizice, prejudicii morale, exprimate prin intimidare psihică și simțul acut de frică și prejudicii morale considerabile.

Acțiunile lui Leu Victor au fost încadrate în baza art. 201<sup>1</sup> alin. (1) Cod penal, după indicii calificativi violența în familie, adică *acțiunea sau inacțiunea intenționată, manifestată fizic sau verbal, comisă de un membru al familiei asupra unui alt membru al familiei, care a provocat suferință fizică, soldată cu vătămarea ușoară a integrității corporale sau a sănătății, suferință psihică ori prejudiciu material sau moral.*

**3.** Nefiind de acord cu sentința, apeluri au declarat:

**3.1.** *avocatul Victor Sanduleac în numele inculpatului*, care a solicitat casarea acesteia cu pronunțarea unei noi hotărâri potrivit modului stabilit pentru prima instanță prin care lui Leu Victor, recunoscut vinovat în baza art. 201<sup>1</sup> alin.(1) Cod penal să-i fie stabilită pedeapsa minimă sub formă de muncă neremunerată în folosul comunității, cu aplicarea prevederilor art. 364<sup>1</sup> Cod de procedură penală, separat față de pedeapsa stabilită conform sentinței judecătorești Anenii Noi din 31.03.2016.

În motivarea apelului avocatul a invocat că, stabilind pedeapsa inculpatului instanța nu a ținut cont de faptul că în cadrul urmăririi penale și cercetării judecătorești vina în comiterea infracțiunii incriminate a recunoscut-o pe deplin, infracțiunea comisă este una mai puțin gravă, partea vătămată l-a iertat și nu are careva pretenții materiale sau morale, este întreținătorul părinților săi. De asemenea, instanța urma a se expune asupra aplicării în privința lui Leu Victor a art. 90 Cod penal.

**3.2.** *Inculpatul*, care a solicitat aplicarea în privința sa a prevederilor art.64 Cod penal.

**4.** Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 10 octombrie 2016, s-a dispus admiterea apelurilor declarate, casarea sentinței, inclusiv din alte motive, în baza art. 409 alin.(2) Cod penal cu pronunțarea unei noi hotărâri potrivit modului stabilit pentru prima instanță, prin care procesul penal în privința lui Leu Victor pe art. 201<sup>1</sup> alin.(1) Cod penal s-a încetat din motiv că fapta nu întrunește elementele infracțiunii.

Leu Victor a fost recunoscut vinovat de comiterea contravenției prevăzute de art. 78 alin.(1) Cod contravențional și s-a dispus încetarea procesului contravențional în privința acestuia din motivul expirării termenului de tragere la răspundere contravențională prevăzut de art. 30 alin.(2) Cod contravențional.

**4.1.** În susținerea soluției adoptate, instanța de apel a constatat că instanța de fond a analizat obiectiv cumulul de probe prin prisma art. 101 Cod procedură penală, din punct de vedere al pertinentei, concludenței, veridicității și coroborării și just a stabilit vinovăția inculpatului în baza art. 201<sup>1</sup> alin. (1) Cod penal. Concomitent, Colegiul ținând cont de modificările operate de legiuitor la art. 201<sup>1</sup> alin.(1) Cod penal prin Legea nr.196 din 28 iulie 2016 în vigoare din 16.09.2016, a conchis că în acțiunile inculpatului se regăsesc elementele contravenției prevăzute de art. 78 alin. (1) Cod contravențional.

Astfel, instanța de apel, ținând cont de prevederile art. 15 Cod penal a constatat lipsa laturii obiective, în calitate de element indispensabil al componenței de infracțiune, pentru efectuarea încadrării juridice a celor comise și imputate inculpatului, potrivit art. 201<sup>1</sup> alin. (1) Cod penal.

Colegiul a menționat că din dispoziția art. 201<sup>1</sup> alin. (1) Cod penal, în vigoare până la modificările survenite, rezultă că sub noțiunea de „suferințe fizice” se înțelege starea victimei care suferă de durere ca rezultat al abuzului fizic. Aceasta definește orice contact fizic nedorit iar în sensul art. 201<sup>1</sup> alin.(1) Cod penal este urmat de vătămare ușoară, pe când din raportul de expertiză medico-legală nr. 041/D din 25.03.2016, părții vătămate, i s-au cauzat vătămări neînsemnate ale integrității corporale.

Ca urmare, a celor enunțate, Colegiul a atestat că prima instanță nu a stabilit în mod corect fapta săvârșită de inculpat. Mai mult decât atât, în virtutea Legii nr. 196 din 28.07.2016, în vigoare din 16.09.2016, fapta săvârșită de inculpat nu mai constituie infracțiune. Totuși, după operarea modificărilor la art. 201<sup>1</sup> alin.(1) Cod penal, instanța a constatat prezența în acțiunile lui Leu Victor a elementelor contravenției prevăzute la art. 78 alin.(1) Cod contravențional, adică maltratarea sau alte acțiuni violente care au cauzat vătămare neînsemnată a integrității corporale.

În aceste circumstanțe, Colegiul ținând cont de prevederile art. 27, 99-101 Cod de procedură penală, a considerat că vinovăția lui Leu Victor în comiterea contravenției prevăzute de art. 78 alin. (1) Cod contravențional este dovedită pe deplin, reținând declarațiile părții vătămate Leu Maria, martorilor Leu Igor, Zaicenco Tamara, Babenco Elena, precum și materialele cauzei, inclusiv:

- raportul de expertiză medico-legală nr. 041/D din 25.03.2016 prin care la examinarea Mariei Leu s-au stabilit un edem posttraumatic în regiunea feții și o echimoză în regiunea piciorului stâng, care se califică ca vătămare corporală neînsemnată (f.d. 32);

- procesul-verbal de cercetare la fața locului din 17.02.2016 împreună cu fototabelul anexat, în care sunt fixate urmele de lovire cu ciocanul, în cadrul căreia au fost ridicate un ciocan și un cuțit de bucătărie, care se află în camera de păstrare a corpurilor

delicte din cadrul IP Anenii Noi (f.d. 16-18);

- raportul de evaluare psihologică nr. 2647 efectuat victimei Leu Maria prin care s-a evaluat starea psiho-emoțională a acesteia și s-a constatat, că ultima prezintă afectări multiple a sistemului nervos, manifestări negative în sfera psiho-emoțională, stări depresive, provocate de condițiile insuportabile de trai soldate cu agravarea stării sănătății exprimată prin accese de hipertensiune (f.d.29);

-raportul de expertiză psihiatrico-legală nr. 375a-2016 din 29.04.2016 efectuată lui Leu Victor prin care ultimul s-a declarat a fi responsabil, însă conform prevederilor art. 103 Cod penal, în caz de detenție necesită aplicarea unui tratament antihipertensiv, sedativ, rezorbitiv cu supravegherea psihiatrului din penitenciar (f.d. 44-47);

Așa dar, Colegiul ținând cont de modificările operate în lege, a ajuns la concluzia de a înceta procesul penal în privința lui Leu Victor și soluționarea cauzei potrivit dispozițiilor Codului contravențional, iar în conformitate cu art. 30 Cod contravențional, a considerat necesar a înceta procesul din motivul expirării termenului de prescripție de tragere la răspunderea contravențională care la momentul comiterii contravenției era de trei luni.

**5.** Împotriva deciziei menționate recurs ordinar declară procurorul, care invocând prevederile art. 427 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală, solicită casarea totală a acesteia cu menținerea sentinței deoarece apelul a fost greșit admis.

În motivarea recursului procurorul indică:

- sentința a fost atacată doar în partea stabilirii pedepsei, astfel că instanța apel, reieșind din prevederile art. 409 alin.(2) Cod de procedură penală, era obligată ca în afară de temeiurile invocate și cererile formulate de apelant, să examineze aspectele de fapt și de drept ale cauzei cu condiția de a pune în discuție chestiunea dată pentru ca și acuzarea să-și expună poziția;

- acțiunile inculpatului pripit au fost încadrate în baza Codului contravențional, or acestea urmau a fi încadrate în baza art. 201<sup>1</sup> alin.(1) lit. b) Cod penal (modificat prin legea nr.196 din 28.07.2016 intrată în vigoare la 16.09.2016) deoarece acțiunile acestuia au fost manifestate prin intimidare în scop de impunere a voinței și în special în cazul dat de a primi bani de la partea vătămată pentru consumul de băuturi alcoolice;

**6.** Judecând recursul ordinar în raport cu materialele cauzei și motivele invocate, Colegiul penal lărgit consideră că acesta urmează a fi admis, însă din alte motive decât cele indicate, cu casarea deciziei instanței de apel și trimiterea cauzei la rejudecare, din următoarele considerente.

Conform prevederilor art. 435 alin. (1) pct. 2) lit. c) Cod de procedură penală, *judecând recursul, instanța de recurs este în drept să îl admită, să dispună rejudecarea de către instanța de apel, în cazul în care eroarea judiciară nu poate fi corectată de către instanța de recurs.*

În corespundere cu art. 448 Cod de procedură penală instanța de recurs, judecând recursul verifică legalitatea și temeinicia hotărârii atacate pe baza materialului din

dosarul cauzei și a oricăror documente noi prezentate în instanța de recurs. De asemenea, instanța de recurs verifică dacă s-a aplicat corect legea la faptele reținute prin hotărârea atacată și dacă aceste fapte au fost constatate cu respectarea dispozițiilor de drept formal și material.

Prin urmare, Colegiul lărgit menționează că declanșând o continuare a judecării cauzei în fond, apelul este o cale de atac sub aspect de fapt și de drept, întrucât o dată exercitat produce un efect devolutiv complet, în sensul că provoacă un control integral atât în fapt, cât și în drept în privința persoanelor care l-au declarat.

Decizia instanței de apel, conform art. 417 Cod de procedură penală, trebuie să cuprindă fapta constatată de prima instanță și conținutul dispozitivului sentinței, fondul apelului și temeiurile de fapt și de drept care au dus după caz, la respingerea sau admiterea apelului, precum și motivele adoptării soluției date.

Potrivit cerințelor aceluiași articol, chestiunile de fapt asupra cărora s-a pronunțat sau trebuia să se pronunțe prima instanță și care prin apel se transmit instanței de apel sunt: dacă fapta reținută ori numai imputată s-a săvârșit ori nu, dacă fapta a fost comisă de inculpat și în ce împrejurări s-a comis, dacă probele corect au fost apreciate prin prisma cumulului de probe anexate la dosar în conformitate cu art. 101 Cod de procedură penală.

Colegiul penal constată că aceste prevederi legale, deși sunt obligatorii, nu au fost întocmai respectate la judecarea prezentei cauze în ordine de apel.

Procurorul a criticat decizia invocând temeiul de casare prevăzut la art. 427 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală și anume *hotărârea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția*, temei pe care instanța de recurs îl consideră prezent, la judecarea cauzei, instanța de apel admițând erori procesuale care nu pot fi corectate în ordinea procedurii de recurs.

Conform rechizitoriului inculpatul se învinuiește de comiterea infracțiunii prevăzute de art. 201<sup>1</sup> alin. (1) Cod penal (redacția a. 2010), iar potrivit sentinței, Leu Victor, a fost condamnat în baza art. 201<sup>1</sup> alin. (1) Cod penal la pedeapsă sub formă de închisoare pe termen de 1 an în penitenciar de tip semiînchis.

Conform deciziei instanței de apel, procesul penal în privința lui Leu Victor pe art. 201<sup>1</sup> alin. (1) Cod penal a fost încetat, din motiv că fapta nu întrunește elementele infracțiunii, fiind recunoscut vinovat de comiterea contravenției prevăzute de art. 78 alin.(1) Cod contravențional și încetat procesul contravențional pe motivul expirării termenului de tragere la răspundere contravențională.

În acest context, Colegiul ține să menționeze, că temeiul de încetare pus la baza soluției instanței de apel că fapta nu întrunește elementele infracțiunii, constituie temei ce poate fi invocat la emiterea sentinței de achitare prevăzut de art. 390 alin.(1) pct. 3) Cod de procedură penală, pe când hotărârea de încetare a procesului penal se emite conform art. 391 Cod de procedură penală, ce în speță ar corespunde alin.(2) - pe motiv că fapta constituie o contravenție.

De asemenea, se precizează că instanța de apel, în decizia sa a indicat învinuirea în baza căreia inculpatul a fost trimis în judecată, adică prevăzută de art. 201<sup>1</sup> alin.(1) Cod penal, și nu a constatat fapta contravențională ca fiind comisă de către Leu Victor, admițându-se astfel încălcarea prevederilor art. 394 alin. (1) pct. 1) Cod de procedură penală, care stipulează că *partea descriptivă a sentinței de condamnare trebuie să cuprindă descrierea faptei criminale, considerată ca fiind dovedită, indicându-se locul, timpul, modul săvârșirii ei, forma și gradul de vinovăție, motivele și consecințele infracțiunii*, or, conform art. 419 Cod de procedură penală *rejudecarea cauzei de către instanța de apel se desfășoară potrivit regulilor generale pentru examinarea cauzelor în primă instanță, care se aplică în mod corespunzător.*

De aici reiese că, *motivarea soluției adoptată de instanța de apel contrazice dispozitivului hotărârii și instanța a admis o eroare gravă de fapt, care a afectat soluția*, temeiuri ce se încadrează în prevederile art. 427 alin.(1) pct. 6) Cod de procedură penală și se soldează cu casarea deciziei recurate și remiterea cauzei la o nouă judecare în ordine de apel, or erorile comise nu oferă posibilitatea instanței de recurs de a trage concluzii privitor la corectitudinea aprecierii probelor de către instanța de apel.

La o nouă judecare a cauzei, este necesar a se ține cont că una din condițiile adoptării unei sentințe legale este corespunderea părții descriptive a ei cu circumstanțele constatate în ședința de judecată, iar la întocmirea ei, instanța trebuie să îndeplinească cerințele art. 394 Cod de procedură penală și să soluționeze toate chestiunile prevăzute în art. 385 Cod de procedură penală potrivit cărora, instanța își întemeiază sentința numai pe probele care au fost cercetate în ședința de judecată. Această prevedere se referă și la adoptarea deciziei de către instanța de apel.

În același context, Colegiul menționează că, instanța de apel, ținând cont de modificările operate la art. 201<sup>1</sup> Cod penal, prin legea nr.196 din 28.07.2016, intrate în vigoare la 16.09.2016, incorect a recalificat acțiunile lui Leu Victor în baza art. 78 alin.(1) Cod contravențional, care prevede *maltratarea sau alte acțiuni violente care au cauzat vătămare neînsemnată a integrității corporale*, pe când partea vătămată Leu Maria, fiind mama făptuitorului, este membru al familiei acestuia și în situația dată, instanța, recalificând acțiunile lui Leu Victor, urma a ține cont de prevederile art. 133<sup>1</sup> Cod penal, care direct stipulează cine sunt membrii de familie, și de toate modificările introduse prin legea menționată supra.

Reieșind din contextul celor descrise, decizia atacată urmează a fi casată cu dispunerea rejudecării cauzei de către instanța de apel, în alt complet de judecată. În cadrul rejudecării cauzei instanța de apel urmează să înlăture erorile menționate, să țină cont de împrejurările expuse care au servit temei de casare a soluției adoptate și în strictă conformitate cu prevederile art. 414 Cod de procedură penală să verifice legalitatea și temeinicia hotărârii atacate pe baza probelor administrate în instanța de

judecată, iar în dependență de datele obținute să pronunțe o hotărâre legală care să corespundă și prevederilor art. 417-418 Cod de procedură penală.

De asemenea, instanța de apel urmează să se conducă de prevederile art. 436 Cod de procedură penală care se referă la procedura de rejudecare și limitele acesteia, să se pronunțe la modul convenit și în strictă conformitate cu prevederile legii procesual-penale asupra tuturor motivelor invocate în apel, să verifice și să aprecieze profund probele administrate și examinate în instanță în strictă conformitate cu cerințele legii, să le dea apreciere convenită cu argumentarea admisibilității sau inadmisibilității fiecărei probe examinate, să elucideze faptele importante pentru soluționarea justă și promptă a cauzei, să cerceteze amănunțit aspectele învinuirii înaintate și ca urmare a modificărilor operate atât la Codul penal cât și la Codul contravențional, să pronunțe o hotărâre legală și întemeiată.

8. În conformitate cu prevederile art. 435 alin. (1) pct. 2) lit. c) Cod de procedură penală, Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție,

### **DE C I D E :**

Admite recursul ordinar declarat de procurorul în Procuratura de Circumscripție Chișinău, Sergiu Brigai, casează total decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 10 octombrie 2016, în cauza penală în privința lui *Leu Victor* și dispune rejudecarea cauzei în aceeași instanță de apel, în alt complet de judecată.

Decizia nu este susceptibilă de a fi atacată.

Decizia pronunțată integral la 31 ianuarie 2017.

Președinte

Nicolae Gordilă

Judecători

Liliana Catan

Iurie Diaconu

Elena Covalenco

Ion Guzun